

[Chr. Thomsen.]

hovedsagen er en videreførelse af den gældende lov. Der har jo gennem årene været sagt mange hårde ord om denne lov. Nu har Krogstrupudvalget analyseret den, og er i virkeligheden stort set kommet til det resultat, at principperne i loven stort set er rigtige. Der er ingen ændringer sket. Den nuværende regering og landbrugsministeren har altså stort set heller ikke fundet anledning til at ændre ved principperne. Men havde Krogstrupudvalgets analysering af landbrugsproblemerne ikke andet resultat — der er jo ikke store resultater heri — havde den i hvert fald det resultat, at det ligesom blev et stop for alle de mange mennesker, der havde korte og præcise løsninger på alle landbrugets problemer. I virkeligheden kan vi vel sige, at Krogstrupudvalgets arbejde i det store og hele betød en godkendelse af de principper, som den forrige regering nedlagde i sine landbrugslove.

Så et par enkelte bemærkninger om lovforslaget om udlån til yngre landmænd. Jeg kan tiltræde de forhøjelser, der findes dér af tilskuddene. Jeg har heller ikke noget imod, jeg finder tværtimod, at det er en forbedring af loven, at der kommer en dispensationsparagraf ind. Selv om man har faste regler for, hvem der kan få tilskuddene, har det vist sig i praksis, at der dukker særtilfælde op, som det har været vanskeligt både i loven og i administrationen at lægge faste regler for, og derfor er det nok en fornuftig foranstaltning at sætte en dispensationsparagraf ind. Den kommer måske sjældent i brug, men af hensyn til de særtilfælde, der kan være, er det fornuftigt, at den er der.

Man kan sige om denne lov, at det har været en god lov for de unge landmænd; den har absolut virket efter hensigten. Men jeg vil om de unge landmænd og generationsskiftet sige, at tallene for de senere år maner til eftertanke, og jeg vil knytte et par bemærkninger hertil uden at rejse nogen lang diskussion herom.

I 1964 var der 2.200 unge landmænd under 40 år, der etablerede sig med landbrug som hovederhverv. 5 år efter, i 1969, var der 1.100 under 40 år, der etablerede sig med landbrug som hovederhverv. Hvis den udvikling fortsætter, og det tror jeg den gør, nærmer vi os nok den situation, her i folketinget, at vi i det lange løb ikke kan klare os

med at lappe på denne i øvrigt udmærkede lov, men kommer til at tage hele problemet om generationsskiftet og om de unge landmænds etablering op på en helt anden måde, end vi har gjort tidligere.

Jeg vil til slut knytte nogle bemærkninger til lovforslagene som en helhed.

Når vi ser bort fra kornloven, hvor jeg nævnte, at nogle nok var gået mere frivilligt med end andre, kan jeg da godt sige, at vi i socialdemokratiet betragter det som et absolut fremskridt, at det denne gang er lykkedes landbrugsministeren at opnå et forlig med landbruget, sådan at det, vi behandler her, er et resultat af de forhandlinger, der har været ført, og ikke som sidste år bare et diktat, som man fremsatte over for landbruget. Det er da givet, at vi i vore betragtninger over lovforslagene videre behandling her i folketinget vil tage hensyn til det fremskridt, der er gjort på det område.

Må jeg til slut sige, at der er noget, som vi i folketinget savner om landbruget, og som ikke direkte er knyttet til lovforslagene her, men jo alligevel indirekte. Når landbrugskommissionen har færdiggjort sit arbejde på en lang række områder og har taget stilling til en lang række af landbrugets problemer, som alligevel har tilknytning til disse love, så er det noget urimeligt, at vi i dag behandler disse lovforslag uden at have andre lovforslag til behandling her i folketinget, sådan at de kunne blive sideløbende. Sandheden er jo den, at hvis ikke jordlove og andre landbrugslove føres å jour, har man i virkeligheden ikke rigtig grundlag for at fortsætte med den lovgivning, som behandles her i dag. Der er for længst bebudet fremsættelse af nye jordlove. Vi ventede i udvalget om udlån til supplerer af mindre landbrug meget længe på, at der skulle ske noget, fordi vi måske så skulle ændre lånegrænser og alt muligt andet. Der skete ingenting. Man blev nødt til at færdiggøre lovforslaget efter de gamle regler. Jeg vil gerne sige til både landbrugsministeren og de tre regeringspartier: det går ikke, at man bliver ved med at holde sig tilbage. Jeg er fuldstændig klar over, at de tre regeringspartier har meget svært ved at blive enige om virkelige strukturændringer inden for landbruget, men landbruget som helhed har krav på, at man giver landbruget en mulighed for at tilpasse sig de krav, som stilles af fremti-